

KUNGLIGA OPERAN AB
(ORG.NR. 556190-3294)

RESULTATREDOVISNING 2015

INNEHÅLL

Innehåll.....	2
RESULTATREDOVISNING FÖR 2015	3
1. Inledning och sammanfattning	3
1.1 Kvalitativa aspekter och kvantitativa mått	4
2. Nationalscen inom opera och balett	6
2.1 Konstnärlig kvalitet	6
2.2 Utveckling och förnyelse	7
2.3 Hantverksskicklighet	8
3. Erbjudna en bred repertoar och nå en stor publik.....	9
3.1 Nya publikgrupper	10
3.2 Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	11
3.3 Barn- och ungdomsverksamheten	11
3.4 Radio- och TV-sändningar	12
3.5 Digitala sändningar	13
3.6 Turnéer och gästspel	13
4. Vårda det nationella kulturarvet samt stödja nyskapande.....	14
4.1 Kulturarvet	14
4.2 Nya verk	14
5. Tvärsektoriella perspektiv	15
6. Eget kapital mm.....	16
7. Arkivering	17
8. Samverkan	17
9. Verksamheten i siffror	18

RESULTATREDOVISNING FÖR 2015

Kungliga Operan AB (Operan) är Sveriges nationalscen för opera och balett; grundad 1773 och med det nuvarande operahuset invigt 1898. Kungliga Operan är ett helägt statligt aktiebolag som återrapporterar till regeringen i enlighet med ett regeringsbeslut (regleringsbrev). Härmed lämnas den av styrelsen beslutade och av verkställande direktören underskrivna resultatredovisningen för 2015.

1. INLEDNING OCH SAMMANFATTNING

2015 blev, såsom framgår av denna resultatredovisning, ett framgångsrikt och intensivt år för Operan med ökade besökssiffror, hög beläggning och fina recensioner. Verksamheten har präglats av både spets och bredd och klassiker och nyskapande verk har presenterats om vartannat och publiktrycket har varit högt.

Operan har under 2015 presenterat fyra operapremiärer på stora scenen, *Written on Skin* med musik av George Benjamin, Verdis *Otello*, en samproduktion med English National Opera, Richard Strauss *Rosenkavaljeren* och Puccinis klassiker *La Bohème* i en ny tappning där handlingen förlagts till Gamla Stan i Stockholm. På operasidan har det dessutom varit inte mindre än sju nypremiärer: Wagners *Tristan och Isolde*, Händels *Xerxes*, Verdis *La traviata*, Donizettis *Maria Stuarda*, Bizets *Carmen*, Mozarts *Don Giovanni* och Figaros bröllop samt repriser på Puccinis *Madama Butterfly* och Mozarts *Trollflöjten*.

Vidare presenterades två urpremiärer inom dansen, *Spring'15* av Roy Assaf och Johan Inger samt *Midsommarnattsdröm* av Alexander Ekman, en premiär - *Svansjön* av Mats Ek, en nypremiär - klassikern *Don Quijote* och tre repriser, nämligen de klassiska baletterna *Nöt-knäpparen* och *Raymonda* (med ny koreografi av Pontus Lidberg) samt Mats Eks *Julia & Romeo* skapat för Kungliga Baletten.

Inom barn- och ungdomsverksamheten har en urpremiär ägt rum - dans- och teaterföreställningen *Freuds anatomiska teater* som riktade sig till unga vuxna samt en premiär för de yngre barnen, nämligen den prisbelönta operan *Min mamma är en drake*. Vidare har ett antal s.k. miniföreställningar presenterats, både i operahuset och runt om i Stockholmsområdet, tillsammans med ett stort antal aktiviteter för barn, skolor, förskolor, lärare och familjer.

Operan arbetar aktivt med att ständigt höja den konstnärliga kvaliteten i alla sammanhang där Operans konst på något sätt presenteras, både genom att sätta upp klassiska verk på traditionella såväl som nya sätt och alltid med relevans, som att presentera nya verk och följa med och vara med och driva den konstnärliga utvecklingen.

Operan har i uppdrag att nå en så stor och bred publik som möjligt och arbetar aktivt med att nå nya publikgrupper och arbetet med detta har pågått även under 2015 t.ex. genom att medverka vid stora utomhuskonserter såsom i Hagaparken på nationaldagen, i Vitabergsparken samt vid Stockholms kulturfestival. Det kanske viktigaste och effektivaste sättet att nå nya publikgrupper är dock genom att försöka nå barn- och ungdomspubliken (och deras föräldrar) och Operans barn- och ungdomsverksamhet har under 2015 nått en större publik än någonsin tidigare, och särskilt kan projekten i Smedshagsskolan, Hässelby och El Sistema, Tensta uppmärksammas.

Tabell 1.

Operans verksamhet i sammandrag (avrundade siffror)			
	2015	2014	2013
Antal besökare föreställningar, digitala sändningar och övriga aktiviteter	297 000	238 000	291 000
Andel besökare barn-, familje- och ungdomsverksamheten	16 %	15 %	16 %
Antal produktioner	22	17	19
Antal föreställningar, stora scenen	201	141	194
Snittbeläggning opera	89 %	90 %	96 %
Snittbeläggning balett/dans	100 %	87 %	100 %
Antal fst turnéer och gästspel	21	50	14
Antal besökare turnéer och gästspel	47 000	56 000	44 000
Antal digitala sändningar (biograf)	3	2	3
Antal TV- och radiosändningar	5	10	4

Not: Under 2014 och 2013 har stora scenen haft förlängda sommaruppehåll pga. pågående renovering vilket leder till färre antal föreställningar dessa år.

Operan har under 2015 intensivt arbetat vidare tillsammans med Statens fastighetsverk (SFV) med projektet ”En ny opera i Operan”. En förstudie lämnades till regeringen i maj 2015 där ett förslag för att möta de krav som ställs på ett operahus för en modern nationalscen samt hur en renovering kan bidra till att utveckla den konstnärliga verksamheten och göra operahuset mer tillgängligt och öppet för publiken, presenterades.

Operan har också under 2015 ytterligare utökat och uppdaterat möjligheterna till serveringar i operahuset eftersom en av utgångspunkterna och utmaningarna för framtiden är att göra huset mer öppet och tillgängligt för allmänheten.

1.1 KVALITATIVA ASPEKTER OCH KVANTITATIVA MÅTT

Operan ska enligt regeringens riktlinjer för 2015 redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till regeringens uppdrag och visa hur verksamhetens prestationer har utvecklats avseende kvalitet, volym, intäkter och kostnader. De kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat ska definieras. Operan har tidigare år påpekat svårigheterna med att definiera mätbara mått avseende kvalitet, och i regeringens riktlinjer för 2016 finns denna svåra uppgift inte längre upptagen som ett krav. För 2015 ska Operan dock försöka definiera mätbara mått avseende kvalitet och utvecklingen kring detta, vilket redovisas nedan. Verksamhetens prestationer i förhållande till regeringens uppdrag vad gäller volym, intäkter och kostnader presenteras i tabell 10.

Regeringens uppdrag till Operan innehåller att som nationalscen för opera och balett stå på högsta nivå vad gäller utveckling och förnyelse, konstnärlig kvalitet och hantverksskicklighet. Till detta kommer uppdraget att erbjuda publiken en varierad repertoar som ska ha både spets och bredd med god balans mellan klassiska och moderna verk. Detta tar sikte på den konstnärliga verksamheten kring vilka resonemang om ett antal kvalitativa aspekter kan föras.

Beläggning, dvs. antal besökare per föreställning, kan ses som en kvalitativ aspekt på verksamhetens resultat. Opera, balett och barn- och ungdomsverksamhet är Operans kärnområden. Kvalitet står att finna i den relevans som besökare av alla de slag finner i detta. Ett kvitto på relevans är självfallet antalet besökare och det är således ett uppdrag att nå så många som möjligt och att också ständigt sträva efter att nå nya målgrupper. 2015 besökte ca 297 000

personer Operans föreställningar eller övriga aktiviteter, vilket är en ökning från tidigare år. Operan har under flera år visat ett gott resultat med en hög beläggning avseende föreställningar på stora scenen med en genomsnittlig beläggning om 90 (90) procent för opera och 100 (87) procent för balett/dans. Som jämförelse torde en genomsnittsbela ggning på 75 procent anses bra. Operan önskar dock poängtera att detta endast är en av flera parametrar som kan utgöra en kvalitativ aspekt och det är inte självklart att en hög beläggning pekar på en hög kvalitet.

Kundnöjdhet är ett ofta använt mått på kvalitet i en verksamhet som riktar sig mot en krets mottagare/besökare. En publikundersökning, som uppföljning av 2013 års undersökning, gjordes av Operan under 2015 där totalt 1.403 besökare besvarade en enkät vid 11 olika föreställningar (sju opera- och fyra balettföreställningar). Resultatet visade ett mycket högt betyg, nämligen 90 (90; 2013) av 100 avseende föreställningen, 89 (89) av 100 avseende helhetsupplevelsen och 88 (86) av 100 avseende biljettkontorspersonalens bemötande. Som jämförelse torde ett betyg på 75 anses som bra.

Uppdraget och målet att Operan når en så bred publik som möjligt kan dock förbättras. Operan arbetar med flera olika åtgärder just för att nå nya publikgrupper och bredda sin publik (se vidare beskrivning nedan punkt 3.1). Publikundersökningen som nämns ovan visar nämligen att 71 procent (71 procent; 2013) av besökarna var kvinnor och medelåldern (både män och kvinnor inräknat) var 58 år (57 år). 78 procent av besökarna hade en universitets- eller högskoleutbildning (exakt samma siffra 2013) och 45 procent (43 procent) av besökarna hade en månadsinkomst som överstiger 35 000 kr. Resultaten 2015 är således snarlika 2013.

En annan kvalitativ aspekt av den konstnärliga verksamhetens resultat torde kunna vara *recensioner* i press och media. Samtidigt måste poängteras att en recension självklart grundar sig i recensentens subjektiva upplevelse. För denna kvalitativa aspekt borde man kunna utgå från att en nöjdhet, dvs. om recensionen är övervägande positiv, som motsvarar 75 procent av recensionerna, torde anses som bra. Som ovan nämnts har Operan under 2015 haft en lyckad säsong med många uppmärksammade och omskrivna produktioner. Av de recenserade premiärerna har drygt 75 (75) procent av recensionerna som helhet varit positiva. Ett exempel avser uruppförandet av *Midsommarnattsdröm* av unge stjärnkoreografen Alexander Ekman och med ny musik av Mikael Karlsson framförd av bl.a. sångerskan Anna von Hausswolff. Uppsättningen fick stor uppmärksamhet i pressen och Ekmans *Midsommarnattsdröm* stod för "årets show", när SvD:s danskritiker sammanfattade dansåret 2015.

En *internationell uppmärksamhet* är självfallet en av de bästa indikationerna på att föreställningar som produceras håller hög kvalitet, det vill säga är angelägna även utanför Sverige. Att Operan genom sin uppmärksammade dansproduktion *Julia & Romeo* av Mats Ek efterfrågats internationellt är en indikation på hög konstnärlig kvalitet och produktionen har turnerat så mycket som Operan har kunnat avvara baletten. Under 2015 gästspelade föreställningen på L'Opéra Garnier i Paris, som är en av de främsta dansscenerna i världen.

Under året har Operan också kunnat *attrahera internationellt erkända team (upphovsmän) och gästartister*. Exempelvis sattes operan *Rosenkavaljeren* som nämnts ovan, upp av den internationellt erkände regissören Christof Loy. Den svenske koreografen Mats Ek är en av dagens internationellt mest erkända nutida koreografer som under 2015 har arbetat med Kungliga Baletten i två verk – *Julia & Romeo* och *Svansjön*. Den världskände tenoren och dirigenten José Cura var sceniskt ansvarig för regi, scenografi, kostym och ljus i en skandinavisk uppsättning av *La Bohème* som väckte uppmärksamhet i internationell press med rubri-

ker som "A roaring success", Financial Times och "underbar föreställning" i tyska tidskriften Opernglas.

En annan indikator på god kvalitet är *priser och utmärkelser* som Operan och Operans artister erhållit under året. Kungliga Baletten och Mats Ek fick en Olivier Awards för *Julia & Romeo* vid 2015 års teatergala i London. Av sammanlagt sex produktioner som är nominerade till Svenska Teaterkritikers förenings pris för 2015 års bästa uppsättningar är två Operans, nämligen *Written on Skin* och barnoperan *Min mamma är en drake* efter en bok av Pija Lindénmaum, som också vann i klassen för bästa barn- och ungdomsproduktion.

Sopranen Elin Rombo har belönats med tidskriften Operas pris 2015 för sin tolkning av den kvinnliga huvudrollen i den nyskrivna operan *Written on Skin*.

Koreografen Alexander Ekman har i anslutning till sitt verk på Operan, *Midsommarnattsdröm*, tilldelats en rad utmärkelser som - Medeapriset, Birgit Cullberg stipendiet samt Såstaholms Pris.

Ytterligare en indikator på kvalitet, särskilt vad gäller barn- och ungdomsverksamheten, är att Operan varit *efterfrågad i ett antal s.k. Skapande skola-projekt*, dvs. där skolor söker bidrag för projekt de vill göra tillsammans med Operan. Under 2015 deltog Operan i 184 (131) Skapande skola-projekt. En siffra som Operan hoppas fortsatt ökar under de kommande åren.

Operan har vidare ett uppdrag att nå en så bred och stor publik som möjligt. Att Operan når en så *stor publik* som möjligt (utifrån dagens förutsättningar och antal föreställningar) uppfylls med tanke på den även för 2015 höga beläggningen.

Ytterligare ett av regeringens uppdrag till Operan som det kan anges ett kvalitativt mätbart resultat för avser det *egna kapitalet*. Operan har som uppdrag att ha ett eget kapital som ger en stabil grund för verksamheten. Operan anser att ett eget kapital om 25 mkr ger sådan önskad ekonomisk stabilitet. Operans egna kapital för 2015 är visserligen något lägre än tidigare år, men fortfarande tillfredsställande 26,7 mkr (33,3; 32,6).

2. NATIONALSCEN INOM OPERA OCH BALETT

Regeringens riktlinjer för statens bidrag 2015 är i princip oförändrade sedan föregående år och har sålunda varit att Operan ska vara den i Sverige ledande institutionen inom opera och balett och som nationalscen vara ett föredöme för andra vad gäller utveckling, förnyelse och konstnärlig kvalitet samt hantverksskicklighet i ateljéer och verkstäder. Operan ska kunna hävda sig väl i jämförelse med de främsta scenerna utomlands och i det internationella samarbetet.

Operan ska erbjuda en varierad repertoar, vara ett dynamiskt föredöme när det gäller förnyelse och utveckling samt främja samarbeten.

Av tabell 8 framgår de produktioner som spelats under året.

2.1 KONSTNÄRLIG KVALITET

Operans mål är att ständigt höja sin konstnärliga kvalitet, i såväl produktioner som bidrar till Operans "bredd" som "spets". Den konstnärliga kvaliteten ska märkas i allt som Operan gör och i publikens helhetsupplevelse.

Ett av Operans viktigaste mål är att stå på högsta nivå vad gäller den konstnärliga kvaliteten – kärnverksamheten – och under 2015 har Operan återigen lyckats höja den konstnärliga nivån och har presenterat produktioner med artister, regissörer, koreografer, scenografer m.fl. av högsta internationell klass. Se även redovisningen under punkten 1.1 ovan. Som exempel på detta kan nämnas att den internationellt efterfrågade sopranen Asmik Gregorian gjorde huvudrollen i Puccinis opera *Madama Butterfly* även denna säsong liksom att Lana Kos sjöng titelrollen i *La traviata*. Vidare satte den internationellt mycket högt ansedde regissören Christof Loy och hans produktionsteam upp Strauss opera *Rosenkavaljeren* med svenska och utländska världsstjärnor i ledande roller samt att den ryske dansaren från Bolsjoj, Dmitrij Zagrebin, engagerats vid Kungliga Baletten.

Kungliga Baletten har som enda dansinstitution i Sverige i sitt uppdrag att dels uppföra klassisk balett och dels skapa nya moderna genreöverskridande dansverk. Att som nationell institution arbeta med både klassiska traditionella verk parallellt med nyskapande moderna verk ställer höga krav på såväl dansarna som det egna teamet.

Repertoarvalet fortsätter att imponera på danslivet vilket bekräftas inte minst av det stora internationella intresset för Kungliga Balettens verksamhet och att Kungliga Baletten gästspelade på en av världens mest eftertraktade dansscener, L'Opéra Garnier, i Paris. Vidare bör även i detta sammanhang nämnas att Kungliga Baletten under 2015 fick en exklusiv rätt att framföra *Svansjön* av Mats Ek. Ett betydande verk inom den internationella dansen. Kungliga Baletten är nu det enda kompani i världen som får framföra verket och har nu två exklusiva verk av en av världens främste koreografer, Mats Ek, i repertoaren.

2.2 UTVECKLING OCH FÖRNYELSE

För att kunna nå en hög konstnärlig kvalitet gäller det att vara en del av konstens utveckling och förnyelse. Detta är ett mål som Operan ständigt strävar efter och arbetar utifrån.

En betydelsefull del i Kungliga Balettens utveckling är repertoarvalet som i sin tur påverkar rekrytering av såväl extern som intern personal för att skapa nya verk och hålla verken levande. Rekryteringen av dansare fortsätter för både den traditionellt klassiska repertoaren samt den moderna repertoaren.

Under 2015 fortsatte Kungliga Baletten sitt initiativ för att hitta och skapa innovation i den koreografiska processen. Denna gång blev det ett samarbete med Magasin 3 och konstnären Markus Schindwald.

För att medverka till utvecklingen håller Operan också en dialog med de konstnärliga utbildningarna. Dels för Operans egen utveckling och dels för att skapa anställningsbarhet på en hög nivå för eleverna och om möjligt erbjuda praktikplatser. I samarbete med Operahögskolan i Stockholm erbjuds verksamhetsförlagd arbetspraktik där några av skolans elever får möjlighet att medverka i Operans produktioner. För att vara delaktig i utvecklingen inom dansen har Operan vidare en ordinarie ledamot i Skolverkets råd för dansarutbildning. Kontakten mellan Kungliga Baletten och Kungliga Svenska Balettskolan har förstärkts och utvecklas kontinuerligt. Under 2015 fokuserades samarbete med Kungliga Svenska Balettskolan, Kungliga Baletten på den moderna inriktningen med 3 elever som genomförde sin APL på hos Kungliga Baletten.

En viktig del i Operans uppdrag ”att bidra till utvecklingen av opera- och balettkonsten” är att beställa nya verk av svenska upphovsmän. Under året har premiär hållits av dansverken

Spring '15 där ett nytt verk av koreografen Johan Inger ingick, *Midsommarnattsdröm* av Alexander Ekman samt att Svansjön av Mats Ek införlivades i Kungliga Balettens repertoar.

Under 2015 påbörjades repetitionerna av det nyskrivna operaverket *Medea*. Beställd av Operan med musik av kompositören Daniel Börtz efter Euripides text. Bearbetning och översättning av Agneta Pleijel och Jan Stolpe och regi av Stefan Larsson. Premiären hölls i januari 2016.

2.3 HANTVERKSSKICKLIGHET

För att kunna presentera produktioner av hög konstnärlig kvalitet krävs också en hög kvalitet vad gäller dekor, kostymer, peruker osv och Operan fortsätter att vidmakthålla och utveckla hantverksskickligheten i ateljéer och verkstäder. Kunskapen omfattar flerhundraåriga metoder fram till den senaste spetstekniken. På Operan finns en stor samlad kompetens inom områden som måleri, skulptering, tapetsering, vakuumpress, snickeri, snideri, smideri, kostym, peruk, mask, färgeri samt sko- och hattmakeri.

Då utveckling ständigt sker och teatern utrustas med modernare teknisk utrustning ställs nya krav på förmågan att hantera sceneriernas alla delar, inklusive akustik, ljussättning och förvandlingsfunktioner samtidigt som arbetsmiljöns kvalitet sätts mer i fokus.

I syfte att öka kompetens och delaktigheten hos Operans medarbetare samt följa den internationella utvecklingen inom teaterns olika hantverk, har personalen bl.a. genomfört en studieresa till London där Operans kostymateljé besökt Royal Opera House och deras kostymateljé. Där gavs tillfälle att ta del av och utbyta erfarenheter kring arbetssätt, tekniker och material. Vidare besökte man Chertsey Museum där man studerade dräkter från Olive Matthews Collection samt studiebesök på Huntsman Tailors på Savile Row och Angels The Costumiers där man gavs en insikt i hur man arbetar med kostymer till film. Operans mask- och perukenhet har i London besökt maskverkstaden på Madame Tussauds och The Harry Potter Studio för att studera material och nya tekniker inom maskhantverk.

Därutöver har studier gjorts i Köpenhamn där man deltagit i en fördjupningskurs gällande hårdekorationer av Sinamay. Medarbetare har även deltagit i kurser för smyckestillverkning samt i textiltekniken Button Masala. Vidare har besök genomförts på MalmöOpera och Det Kongelige Teater i Köpenhamn för att få djupare kännedom om deras organisation av kostym- och maskverkstäder. I Stockholm har besök genomförts på Liljevalchs och utställningen Utopian Bodie-Fashion Looks Forward samt på Hallwylska museets utställning Mariano Fortuny.

Operan har även genomfört en studieresa för hela dekorverkstaden och delar av scenteknik och rekvisita till Det Kongelige Teater i Köpenhamn, där Operans medarbetare tagit del av och delat erfarenheter kring arbetssätt, tekniker och material inom måleri, snickeri, smide och tapetsering. Ett viktigt möte inte minst då Operan för närvarande samproducerar baletten *Alice i Underlandet* med Det Kongelige Teater.

Vidare har medarbetare besökt Göteborgsoperan för utbyte av kunskaper inom konstruktion och projektering av dekor. Besök på Plasa-mässan i London har anordnats med syfte att er hålla hantverksskunnande inom scenteknik, ljus, ljud, video.

En gränsöverskridning mellan måleri och smedja har implementerats där syftet är att utveckla hantverksskickligheten inom respektive område. Kurser inom bronsgjutning, photoshop och metallfräsning har genomförts.

Ett nytt scenundermaskineri installerades under 2014 med syfte att säkerställa funktioner för att bättre kunna användas i scenografier och därmed utveckla och förfina skickligheten bland våra hantverkare. Maskinavdelningen har också medverkat i planläggningen av kommande ombyggnadsprojekt för ett nytt övermaskineri, samt genomfört viss omvärldbevakning av teatermaskinerier i ett antal tyska teaterhus och genom besök på teaterteknisk mäs sa i Berlin.

3. ERBJUDA EN BRED REPERTOAR OCH NÅ EN STOR PUBLIK

Regeringens mål för statens bidrag 2015 har varit att Operan ska ha en varierad repertoar samt en god balans mellan klassiska och moderna verk samt nyskapande verk.

Tabell 2.

Repertoar 2015 (2014, 2013) (ink B&U)			
Urpreniärer	Preniärer	Nypreniärer	Repriser
3 (3, 2)	5 (5, 6)	6 (1, 2)	8 (8, 9)
Opera, stora scenen			
År	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning (% av max antal besökare)
2015	124	112 401	89%
2014	81	75 860	90%
2013	106	100 768	96%
Balett, stora scenen			
År	Antal föreställningar	Antal besökare	Beläggning (% av max antal besökare)
2015	70	62 479	100%
2014	52	39 220	87%
2013	76	70 876	100%

Av Tabell 8 nedan framgår den breda variationen i Operans repertoar (inklusive barn- och ungdomsverksamheten) under 2015. Repertoaren bestod av tre urpreniärer (beställda av Operan och framförda för första gången), fem preniärer (nya uppsättningar – aldrig tidigare framförda av Operan), sex nypreniär (äldre uppsättningar – har tidigare framförts av Operan) samt åtta repriser (äldre uppsättningar – framförda av Operan under föregående säsonger).

Regeringens mål för statens bidrag 2015 har vidare varit att Operan ska nå en så bred och stor publik som möjligt genom att bedriva en verksamhet som riktar sig till vuxna såväl som barn och unga samt att arbeta för att nå nya publikgrupper. Därutöver ska Operan verka för att göra teatern tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och att ge boende utanför Stockholm tillfälle att se föreställningarna.

I linje med regeringens mål arbetar Operan med att få publiken att växa i mängd och i mångfald och nedan redovisas det arbete som gjorts under 2015. Operan ska nå ut i hela landet och vara angelägen för många och tillgänglig för alla och där barn och unga ska ha en självklar plats. För detta behöver Operans repertoar vara innovativ, varierad och med hög kvalitet.

3.1 NYA PUBLIKGRUPPER

För att nå nya publikgrupper har Operan, förutom det viktiga arbetet med att nå barn och ungdom, under 2015 haft ett stort antal aktiviteter.

Den öppenhet som Operan generellt arbetar med har bl.a. som mål att visa den bredd av verksamhet som Operan har. Att öppna upp och bjuda in allmänheten till repetitionsarbetet, både i sal och på scen, har varit mycket framgångsrikt för att öka insikten i Operans verksamhet och något som regelbundet efterfrågas av publiken samt lockar nya besökare till Operan. Operan fortsätter också att bjuda in skolklasser till generalrepetitionerna på stora scenen.

Operan samarbetade under 2015 med Riksteatern och den bosniska kulturföreningen Nevreta kring dans- och sångföreställningen *Roses for Teresa* med medverkande från Balkan. Föreställningen ägde rum på Operans stora scen och lockade nya besökare till Operan.

Samarbetet med Stockholms stadsteater/Parkteatern är ett återkommande evenemang för att nå ut till en bredare publik och i år bjöd Operan på en operakväll i Vitabergsparken. Även heldagsevenemanget i Hagaparken på nationaldagen lockade många besökare där många för första gången mötte opera och klassisk balett.

För att locka nya publikgrupper har Operan vidare bl a arrangerat en mycket välbesökt kulturnatt, en utsåld Sinatra-konsert och tillsammans med Priceless Cities bjudit på finalen i Champions league på storbildsskärm på stora scenen.

Att ackrediteringen till årets Eurogames ägde rum på Operan innebar inte bara att flertalet deltagare fick ett första möte med operahuset utan också att många via ett specialerbjudande återkom för att se föreställningar på stora scenen. Att Operans restauratör öppnat nya och uppfräschade lokaler har gjort att nya segment kommit för att besöka operahuset.

Operans sommarkonserter i Kungliga foajén (en intim och väl fungerande konsertlokal) har varit populära och välbesökta arrangemang. Även Operans sommarvisningar parallellt med att verksamheten med att guidade visningar utökades under hela året har lett till att nya besökare lockats till huset.

Genom ett bra samarbete med Stockholms stad blev entrén framför Operan en mer levande plats: parkeringen blev mer piazzalik med träd och bänkar vilka lockade människor till att uppehålla sig kring restauranger och närområde. Att restaurangerna var öppna även under sommarmånaderna förstärkte bilden av Operan som ett öppet hus, liksom att säsongen på stora scenen startade redan i mitten av augusti.

Operans närvaro i sociala medier (Facebook, Twitter, Instagram och Youtube) har varit stor och intresset ökar konstant. Operans främsta kanal i sociala medier, Facebook, hade i slutet av januari 2016, 24 500 följare. En kraftig ökning med 49,7% från samma tidpunkt 2015. På Instagram har Operan i februari 2016 6060 följare och på Twitter 2795 – vilket inte markerar en lika kraftig ökning utan långsamt stigande siffror.

En fortsatt bearbetning av MICE-segmentet (Meeting, Incentive, Conference, Events) har genererat internationella gruppbokningar både till visningar och föreställningar, liksom en fortsatt bearbetning av gruppsearrangörer och samarbeten med turist- och hotellnäringen.

3.2 TILLGÄNGLIGHET FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Operans salong är utrustad med hörslinga för att erbjuda personer med nedsatt hörsel möjlighet till en kvalitativ upplevelse. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att förbättra tillgängligheten och göra de publika delarna mer inbjudande för personer med funktionsnedsättningar. Både större och mindre arbetsmiljöprojekt har genomförts. Vid kommande ombyggnader av teatern tas givetvis hänsyn till att tillgodose önskemålen för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, bl.a genom att dra nytta av ny teknik och digitalisering.

3.3 BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHETEN

År 2015 har varit ett intensiv och starkt utvecklande år för Operans barn och ungdomsverksamhet (Unga på Operan) både konstnärligt och pedagogiskt och verksamheten har nått ut till rekordmånga skolor, familjer, barn och ungdomar (se tabell 3 nedan).

Unga på Operan har presenterat två produktioner under 2015, nämligen urpremiären av dans-/teaterföreställningen *Freuds anatomiska teater* i regi av Karolina Frände, som riktade sig till unga vuxna. I verket medverkade fem balleriner ifrån Kungliga Baletten och skådespelaren Robert Fux. I föreställningen utforskades ballerinan som symbol för det feminina och dansarnas egna röster och berättelser om sina liv utgjorde viktiga komponenter i det normkritiska konceptet. Den andra produktionen, barnoperan *Min mamma är en drake*, efter Pija Lindenbaums bok "När Åkes mamma glömde bort", vände sig till barn i åldrarna 5-8 år. Verket togs fram av Göteborgsoperan år 2011. Stockholmsversionen har av Sveriges teaterkritiker tilldelats priset som Sveriges bästa teaterproduktion 2015 för ung publik. Produktionen har vidare spelats in av SVT med planerad sändning i SVT2 under april 2016.

Ett viktigt fokus har varit att öppna Operans verksamhet för nya besökare och många nya respektive beprövade aktiviteter för att locka nya (och gamla) besökare har genomförts.

Exempelvis har besökare, framförallt familjer, kunnat ta del av ett rikt utbud aktiviteter och miniföreställningar under sport-, påsk- och höstlov. En familjedag med tema teater teknik hölls under våren och introduktioner för barn har hållits i Guldfoajén inför föreställningarna av Nötknäpparen.

Under den s.k. kulturnatten kunde besökare ta del av en öppen repetition av *Freuds anatomiska teater* i Rotundan.

Operans Nationaldagsfirandet på Haga den 6 juni rymde ett stort aktivitetsområde för familjer (samarrangerat med Solna stad och Solna Kulturskola).

Genom det årliga samarbetet med Parkteatern var miniföreställningen *Välja, vela, vilse* på turné och spelade för ung publik på utomhusscener i Skarpnäck, Årsta och Hässelbygård.

På Stockholms stads kulturfestival medverkade Unga på Operan med pianokonsorter i Guldfoajén där publiken hämtades på Barnfestivalområdet och tillsammans med Operans personal tågade upp till operahuset för musikfesten.

För att få pojkar att upptäcka glädjen i att dansa och öka antalet sökande pojkar till Kungliga Svenska Balettskolan så anordnades för femte året en "Killdag" på Operan för pojkar mellan 8-10 år i samarbete med Kungliga Baletten och Kungliga Svenska Balettskolan. Sedan denna årliga aktivitet infördes har trenden vänt och allt fler pojkar söker nu till balettskolan.

Med hjälp av Skapande Skola-medel har skolklasser tagit del av Operans verksamhet av föreställningar, visningar av operahuset med konstnärlig aktivitet samt workshops både på skolor och i operahuset. Många skolklasser såg produktionen *Min mamma är en drake* med hjälp av Skapande Skola. Lärarkvällar och samarbetsforum med museer har gjort att lärare fått kunskap och fördjupning om Unga på Operans verksamhet.

Som del av att förmedla Operans kulturarv till ung publik så har skolföreställningar erbjudits dagtid till starkt reducerat pris av *Trollflöjten*, *Nötknäpparen* och *Madama Butterfly*.

I linje med Operans hållbarhetsarbete genomför Unga på Operan projekt med fokus på socialt ansvarstagande med barns rätt till kultur i fokus. Projektet finansieras bl.a. med hjälp av donerade och sponsrade pengar och ett sådant projekt gjordes 2015 tillsammans med Smedshagsskolan i Hässelby (ca 320 elever där 87 % av eleverna har ett annat modersmål än svenska). Tema för projektet var FN:s Barnkonvention där barns rätt till kultur speglas i flera av konventionens artiklar, men allra starkast är det i artikel 31 där det står om barns rätt till att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet samt att alla barn ska ha samma rätt till kulturell och konstnärlig verksamhet. Eleverna utforskade via estetiska läroprocesser delar av Barnkonventionen och projektet redovisades genom en stor fest med utställningar och uppspel på skolan den 20 november när Barnkonventionen fyllde 26 år. Projektet har bl.a. resulterat i höjda betyg för elever samt att skolan idag har lättare att rekrytera personal.

Ett annat projekt i linje med Operans hållbarhetsarbete avser El Sistema som grundades av José Antonio Abreu i Venezuela. I El Sistema används musiken som verktyg för barns utveckling och att hitta goda livsvägar. I dag är ca 600 000 barn runt hela världen med i El Sistemas verksamhet. Sedan hösten 2015 är Operan samarbetspartner till El Sistema Stockholm med fokusområde i Tensta. Barnen har fått besök av musiker som haft konserter för dem och deras familjer i Tensta. De har även sett föreställningen *Min mamma är en drake* och har i samband med den gästats av artister som medverkade i produktionen.

Tabell 3.

Operans barn-, familje- och ungdomsverksamhet i sammandrag (avrundade siffror)			
	2015	2014	2013
Antal produktioner	6	9	8
Antal föreställningar	76	56	68
Antal besökare föreställningar	23 000	18 000	31 000
Antal övriga aktiviteter i operahuset	541	527	436
Totalt antal besökare föreställningar och aktiviteter	47 000	36 000	47 000

Av tabell 8 nedan framgår Operans verksamhet och i denna ingår även barn- och ungdomsverksamheten, som även lyfts ut och redovisas separat i tabell 9. Siffrorna för familjeföreställningarna som Operan spelat redovisas även under barn- och ungdomsverksamheten. För 2015 avser detta familjeföreställningen *Nötknäpparen* som är baserad på Petter och Lottas jul av Elsa Beskow.

Volym, intäkter och kostnader för barn- och ungdomsverksamheten framgår av Tabell 10.

3.4 RADIO- OCH TV-SÄNDNINGAR

Genom radio- och TV-sändningar kan Operans föreställningar nå ut till hela landet. Operan samarbetar med Sveriges Radio för att göra nyproducerade operaföreställningar tillgängliga

för en stor publik. Samarbetet har under 2015 resulterat i fyra radioutsändningar av Operans föreställningar och konserter, vilka sändes i Sveriges Radio P2.

Operans 20-års jubilerande balettföreställning *Nötknäpparen* visades i SVT under julhelgen 2015. Vid årets danskväll på SVT2 i november visades tre helt nya dansfilmer; en kortfilm om Alexander Ekmans föreställning *Midsommarnattsdröm* på Operan, Kungliga Balettens premiärdansare Jérôme Marchands verk *The Reed Warbler* samt Kungliga Balettens solist Joakim Stephensons verk *Sand*.

Tabell 4.

Antalet genomförda utsändningar via radio och TV			
	2015	2014	2013
Radio	4	9	4
TV	1	1	0

3.5 DIGITALA SÄNDNINGAR

Under året direktsändes två operor – *Otello* och *La Bohème* – och en balett - *Nötknäpparen* - i samarbete med Folkets Hus och Parker, till biografier runt om i Sverige.

Tabell 5.

Föreställning	Antal biografier	Biljetter	Snittbesök per biograf
Otello	57	2 605	46
La Bohème	57	3 287	58
Nötknäpparen	45	2 721	60

Tabell 6.

Digitala sändningar			
	2015	2014	2013
Antalet produktioner som sänts över det digitala biografnätet	3	2	3

3.6 TURNÉER OCH GÄSTSPEL

2015 inleddes med Kungliga Balettens turné till Paris där de gav *Julia & Romeo* av Mats Ek på L'Opéra Garnier, Paris. I anslutning till premiären arrangerades en stor galamiddag med inbjudna gäster där årets FEDORA-priser delades ut samt att den Svenska Handelskammaren i Paris inledde sitt 100-års jubileum.

Operans solister, Kungliga Operans kör, Kungliga Baletten och Kungliga Hovkapellet medverkade i det årliga konsertarrangemanget i Hagaparken, Solna i samband med nationaldagsfirandet den 6 juni med ett beräknat antal besökare om 17 000.

Musik på varvet (Ramsmora varv på Ljusterö) stod som värd för Kungliga Operans gala med solister och hovkapell.

Under ledning av Leif Segerstam och med Elin Römbo som solist medverkade hovkapellet i en festival i Stockholms Konserthus med Sibelius och Mahler på programmet.

Dansare ur Kungliga Baletten medverkade i en föreställning inom ramen för en konstutställning på Magasin III i Stockholm.

Operans solister medverkade med sång och musik vid en samtalskväll om operan som allkonstverk på Bonniers konsthall.

Operan medverkade som vanligt vid den sista kvällen på Stockholms Kulturfestival. Sedan festivalstarten 2006 har Operan medverkat på Gustav Adolfs torg. I år lockade det en publik på sammanlagt 12 000 personer till en operakonsert med solister, Kungliga Operans kör och Kungliga Hovkapellet.

Samarbetet med Stockholms stadsteater/Parkteatern är ett återkommande evenemang för att nå ut till en bredare publik och 2015 bjöds publiken på kvällar med opera samt barnproduktionen *Vila, vela, vilse*.

4. VÅRDA DET NATIONELLA KULTURARVET SAMT STÖDJA NYSKAPANDE

Regeringens mål för statens bidrag 2015 har tillika tidigare år varit att Operan ska vårda och främja det nationella kulturarvet inom opera och balett samt att stödja nyskapande svensk opera- och balettkonst genom att beställa och framföra nya verk av kompositörer, librettister och koreografer.

4.1 KULTURARVET

Genom att spela klassiker likaväl som moderna och nyskapande verk tar Operan tillvara det befintliga kulturarvet samtidigt som det nya arvet skapas. En medvetenhet om kulturarvet är en förutsättning för att kunna utvecklas och gå vidare. På operasidan har det under 2015 handlat om uppsättningar av klassiker som t.ex. *La Bohème*, *Figaros Bröllop*, *Tristan och Isolde*, *Trollflöjten* mm. Vidare har Operan under 2015 verkat för att hålla den klassiska balettkonsten levande. Detta bl.a. genom att framföra de klassiska baletterna *Don Quijote*, *Raymonda* och *Nötknäpparen*.

Operan har även fortsatt sitt arbete med att bevara, vårda och tillgängliggöra det nationella kulturarv som finns i Operans arkiv och samlingar. Under året har en ny lokal för den historiska kostymsamlingen färdigställts och bevarandearbetet har kunnat fortsätta. Arbetet med att presentera Operans repertoar och delar av arkiv och samlingar online på hemsidan är nu snart klart, vilket sker i nära följd av presentationen av Operans nya externa webb. Detta stora projekt har möjliggjorts med medel beviljade ur Riksbankens Jubileumsfond 2012.

Under året fortsatte samarbetet med Kungliga Musikaliska Akademien med en serie kammarkonsert i Guldfoajén kallade *Oerhört ohört*. Fokus under året var svenska tonsättare och hovkapellmästare med kopplingar till Operan och Hovkapellet. Bland tonsättarna kan nämnas Per August Ölander, Ludvig Norman och Richard Henneberg.

En viktig del av det svenska kulturarvet är verk av koreografen Mats Ek och som ovan nämnts har Kungliga Baletten framfört två av hans verk, *Julia & Romeo* och *Svansjön* under 2015.

4.2 NYA VERK

Som nämnts ovan hade Operans barn- och ungdomsverksamhet urpremiär av verket *Freuds anatomiska teater* av med koncept av Carolina Frände och Robert Fux.

Kungliga Baletten framförde två nya verk, nämligen *Midsommarnattsdröm* av koreografen Alexander Ekman, med nykomponerad musik av tonsättaren Mikael Karlsson samt *Spring'15* med verk av den svenske koreografen Johan Inger som skapade sitt verk till Stravinskijs *Våroffer* och den israeliske koreografen Roy Assaf med ett verk till musik av Bach framfört av bl.a. pianisten Roland Pöntinen.

Vidare arbetar Operan i dagsläget med 12 större eller mindre beställningsverk.

Opera:

Dracula – musik av Victoria Borisova-Ollas. Text av Kristian Benkö och Claes Peter Hellwig efter Bram Stokers roman.

Tristessa – av Jonas Bohlin, Ann-Sofi Sidén och Torbjörn Elensky efter Angela Carters roman *The Passion of New Eve*.

Strandad – musik av Karin Rehnqvist. Text av Kerstin Perski.

Amy Foster – musik av Rolf Martinsson. Text av Stephen Plaice efter Joseph Conrads novell *Amy Foster*.

Zucco – musik av Johan Ullén. Text av B. M. Koltès (efter pjäsen *Roberto Zucco*).

Jane – musik av Roger Assar Johansson. Text av Naima Chahboun.

Jean-Joseph – musik av Tebogo Monnakgotla. Text av Claude Kayat och Jean-Joseph Rabea-rivelo.

Dans/balet:

Svansjön – koreografi av Pär Isberg

Hon är gul – koreografi av Dorte Olesen

Pontemolle – koreografi av Frank Andersen

Barn- och ungdomsproduktioner:

Den långa, långa resan – musik av Johan Ramström. Text av Sigrid Herrault efter Rose Lagercrantz bok.

IRL/Avatar – musik av Daniel Nelson. Koreograf av Christina Tingskog. Text av Sigrid Herrault.

5. TVÄRSEKTORIELLA PERSPEKTIV

Enligt regeringens riktlinjer ska Operan i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt främja det internationella och interkulturella utbytet och samarbetet.

Operan uppfyller dessa övergripande verksamhetsmål, bl.a. genom att aktivt (särskilt vid nyrekryteringar) arbeta för en utjämnad könsfördelning bland medarbetarna på alla nivåer och avdelningar. Operan arbetar även aktivt för att utöka andelen kvinnliga upphovsmän i verksamheten. Detta går i högre grad att påverka vad gäller beställningsverk, men är svårare att påverka när det gäller den äldre repertoaren där verken i allmänhet är skapade av män.

Vad gäller mångfald är Operan en arbetsplats där ett stort antal nationaliteter och olika kulturer möts. Vidare är opera och balett internationella konstarter med regelbundna utbyten av t.ex. regissörer, koreografer, scenografer, sångsolister och dansare. Operan har under 2015 startat ett mångfaldsarbete med fokus på att nå en ökad mångfald även bland publiken eftersom en av Operans största utmaningar är att locka nya publikgrupper till Operan.

Utöver detta arbetar Operan utifrån regeringens riktlinjer kring hållbart företagande, vilket definieras som ett långsiktigt ansvarsfullt utnyttjande av resurser. Det innefattar områdena miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorrruption, affärsetik, jämställdhet och mångfald. Operans hållbarhetsredovisning ligger som en del i den kommande årsredovisningen.

6. EGET KAPITAL MM

Enligt regeringens riktlinjer ska Operan ha ett mål för det egna kapitalet som ger en stabil ekonomisk grund för verksamheten.

Årets resultat uppgår till – 6,6 mkr (0,7; 5,4). Det egna kapitalet uppgår vid utgången av 2015 till 26,7 mkr (33,3; 32,6).

Under 2014 och 2015 har ett effektiviseringsprogram med syfte att få en långsiktigt hållbar ekonomi i balans med målet att kunna behålla och utveckla den konstnärliga nivån, genomförts. Förändringsarbetet bedrevs inom fyra områden – kostnadseffektiviseringar och personalneddragningar i organisationen, förhandling av lokala arbetstidsavtal, ökade biljettintäkter samt ökade övriga intäkter. Detta arbete fortsätter under 2016.

Enligt regeringens riktlinjer särredovisar Operan även följande intäkter och kostnader i resultatredovisningen för 2015:

Tabell 7.

Intäkter/kostnader	Kommentarer	2015 (2014; 2013)
- intäkter från sponsring	Operan har ett par huvudsponsorer samt ett par samarbetspartners.	4,9 mkr (3,7; 3,6)
- intäkter från bidrag vid sidan av det årliga statliga bidraget, med fördelning mellan statliga bidrag, bidrag från mellanstatliga organ respektive icke-statliga bidrag	Statligt bidrag: Operan har erhållit ett bidrag från Riksbankens jubileumsfond för arbetet med att färdigställa en repertoardatabas. Icke-statliga bidrag: Operan erhåller årligen donationer som utnyttjas till specifika projekt.	0,03 mkr (0,1; 0,3) 0,8 mkr (0,3; 0,7;)
- kostnader för hyra inklusive uppvärmning och elektricitet	Under 2015 har Operan erhållit en retoraktiv hyresjustering skett från tidigare år vilket medfört en hyresnedsättning om 1.7 mkr. En reserv från 2014 kunde lösas upp 2015.	49,8 mkr (59,0; 53,8)

7. ARKIVERING

I enlighet med regeringens riktlinjer ska föreskrifter som svarar mot vad som gäller för myndigheter enligt arkivlagen (1990:782) tillämpas för Operans arkivhandlingar. Operan arbetar för att uppfylla dessa krav.

8. SAMVERKAN

Enligt regeringens riktlinjer ska Operan samverka med andra aktörer för att utveckla verksamheten. Samverkan med utbildningarna framgår av texterna ovan (förnyelse och utveckling samt hantverksskicklighet).

De olika samverkansprojekt som operan deltagit i syftar framförallt till att nå en utveckling av konstarterna, ny publik, att byta och tillvarata varandras erfarenheter, effektivisera processer samt där det är möjligt, uppnå vissa kostnadsbesparingar genom t.ex. samproduktioner.

Under tre dagar i maj blev den österrikiske konstnären Markus Schinwalds platsspecifika installation Stage Complex (2015) till scen för en dansföreställning på Magasin III med utgångspunkt i konstnärens intresse i människokroppens möjligheter och begränsningar. Koreografin arbetas fram av Markus Schinwald för och tillsammans med sex moderna dansare ur Kungliga Baletten.

Operan och Dramaten fortsätter samarbeta med ett gemensamt projekt kring Dramatens poesi där Operans artister och musiker medverkade tillsammans med skådespelare ur Dramatens ensemble och i samband med föreställningar av Otello framförde skådespelare från Dramaten en Desdemona-monolog i Guldfoajén. Vidare samarbetade teatrarna genom att musiker från Operan framförde verk av Rossini och Donizetti i samband med Schillers pjäs Maria Stuart på Dramaten.

Vidare har Operan och Dramaten utvecklat sin samverkan avseende olika administrativa projekt och under 2015 har Operan och Dramaten gjort en gemensam upphandling avseende scentyger samt implementerat det gemensamt upphandlade biljettsystemet. Resultat med samverkan är möjligheten att hålla nere upphandlingskostnaderna samt att bli en starkare inköpare som kan locka till bättre anbud. Dessutom samverkar teatrarna kring hyresförhandlingar och hyresmodellen kostnadshyra, vilket även här leder till minskade konsultkostnader och utbyte av kunskaper och erfarenheter. Eftersom Operan och Dramaten delar lokaler i Nacka, Gäddviken (verkstäder och ateljéer) som hyresvärden aviserat kommer att sägas upp till 2021 så har Operan och Dramaten inlett en samarbetsprojekt kring att etablera ett nytt produktionscenter.

Serien Oerhört ohört fortsatte i samarbete med Kungliga Musikaliska akademien och Levande kulturarv. Fokus under året var svenska tonsättare och hovkapellmästare med kopplingar till Operan och Hovkapellet. Bland tonsättarna kan nämnas Per August Ölander, Ludvig Norman och Richard Henneberg.

I samarbete med Stockholms Universitet genomfördes ett antal föredrag med referenspunkter i operorna Rosenkavaljeren, Don Giovanni och La Bohème.

Operans solister och hovkapell har traditionsenligt firat avslutningen årliga på Stockholms kulturfestival med en konsert på Gustav Adolfs torg. Under Kulturfestivalen bjöd Unga på Operan in till familjevisning med efterföljande pianokonsert i Guldfoajén. I samarbete med Parkteatern Stockholms stadsteater arrangerade Operan en utomhuskonsert i Vitabergspar-

ken, ett program som även presenterades på Ljusterö inom ramen för Musik på Varvet/Hav & Natur.

Föreställningen *Roses for Anne Teresa/Football Stories* gästspelade på Operan. Turnén i Sverige var ett samarbete mellan Riksteatern och East West Theatre Company Sarajevo. Föreställningen, som samarrangerades av Kungliga Operan samt Neretva och APU Network, tilldelades "Special Award for Best Choreography" på International Theatre Festival MES Sarajevo 2011.

Operaproduktionen *Written on skin* som spelades 2015 var ett samarbete med Operan i Detmold då Operan köpt dekor och kostymer därifrån. Även operauppsättningen *Nixon in China* är ett samarbete med ett utländskt operahus, Dublinoperan, Irland med premiär på Operan i Stockholm 2016. Även Ett samarbete med Det Kongelige Teater i Köpenham pågår med samproduktion av baletten *Alice i Underlandet*, premiär under våren 2016, där scenografin tillverkas av Operan och kostymerna av Det Kongelige och sedan kommer teatrarerna att turas om att spela produktionen.

Operan har även inlett ett samarbete med Oslooperan och Nationalteatern i Oslo för att inhämta kunskap om hur de arbetar med sina operatörsgrenssnitt för att styra teatermaskinerier samt skapa kontakter för ett fortsatt samarbete kring detta.

9. VERKSAMHETEN I SIFFROR

Tabell 8.

PLATS /UPPSÄTTNING/AKT IVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖ- RESTÄLL- NINGAR	ANTAL BE- SÖKARE	BELÄGG- NING %
FÖRESTÄLLNINGAR STORA SCENEN				
OPERA				
Carmen	Repris	11	10 173	89
Don Giovanni	Repris	8	5 881	71
Figaros Bröllop	Nypremiär	4	3 568	86
La Bohème	Premiär	10	10 697	100
La Traviata	Nypremiär	8	6 785	82
Madama Butterfly	Repris	21	22 131	100
Maria Stuarda	Nypremiär	7	5 665	78
Otello	Premiär	14	11 778	81
Rosenkavaljeren	Premiär	9	8 433	90
Tristan och Isolde	Nypremiär	4	4 238	100
Trollflöjten	Repris	14	12 853	100
Written on Skin	Premiär	7	5 402	85
Xerxes	Nypremiär	7	4 797	66
Summa opera stora scenen		124 (81; 106)	112 401 (75 860; 100 768)	
Genomsnitt opera stora scenen			906 (937; 950)	90 (90; 96)
BALETT				
Don Quijote	Nypremiär	12	7 609	74
Julia & Romeo	Repris	8	7 644	100
Midsommarnattsdröm	Urpreniär	10	9 574	100

PLATS /UPPSÄTTNING/AKT IVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖ- RESTÄLL- NINGAR	ANTAL BE- SÖKARE	BELÄGG- NING %
Nötknäpparen	Repris	12	13 433	100
Raymonda	Repris	7	4 474	74
Spring'15	Urpreniär	8	5 133	75
Svansjön	Repris	13	14 612	100
Summa balett stora scenen		70 (52; 76)	62 479(39 220; 70 876)	
Genomsnitt balett stora scenen			893 (758; 932)	100 (87; 100)
ÖVRIGT STORA SCENEN				
Romanskonsert		1	599	58
Roses for Anna Teresa	Samproduktion Riksteatern mfl	1	487	47
Kulturnatt – konsert Våroffer		1	1 100	100
Luciakonsserter		2	2 266	100
Nyårskonsert		1	1 146	100
Hyllningskonsert till Frank Sinatra		1	1 143	100
Summa stora scenen		201 (141; 194)	181 621 (122 632; 183 398)	.
Genomsnitt stora scenen		-	902 (870; 945)	93 (90; 98)
FÖRESTÄLLNINGAR ROTUNDAN				
Freuds anatomiska teater	Urpreniär B&U	14	1 567	93
Min mamma är en drake	Preniär B&U	31	3 456	93
Festival Display	Dans	5	354	87
FÖRESTÄLLNINGAR GULDFOAJÉN, ÖVRIGA SCENER I OPERAHUSET				
Oerhört ohört	Kammarmusikserie	4	272	57
Lunchkonserter		71	4 856	95
Mina läskiga föräldrar	B&U	4	472	98
Doktor Karins...	B&U	2	237	99
Kulturnatt		2	240	99
Sommarkonserter		32	2 235	93
Vilja, vela, vilse	B&U	4	485	93
TURNÉER OCH GÄSTSPEL I SVERIGE				
Operan på Haga, Nationaldagsfirande i Hagaparken	Opera/Hovkapellet	1	17 000	-
Operan i Konserthuset	Opera/Hovkapellet	1	1 747	98
Kungliga Baletten på Magasin3	Balett	4	236	72
Operan i Vitabergsparken	Opera/Hovkapellet	1	4 000	-
Musik på varvet, Ljusterö	Opera/Hovkapellet	1	726	-
Smakprov från kommande säsong – Stockholms kulturfestival	Opera/Hovkapellet	1	12 000	-
Välja, vela, vilse - Parkteatern	B&U	6	1250	
Summa turné och gästspel Sverige		15 (39; 14)	36 959 (46 293; 44 206)	.

PLATS /UPPSÄTTNING/AKT IVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖ- RESTÄLL- NINGAR	ANTAL BE- SÖKARE	BELÄGG- NING %
TURNÉER OCH GÄSTSPEL UTOMLANDS				
Julia & Romeo Opéra Garnier, Paris	Balett	6	10 193	84
Summa turné och gästspel utom- lands		6 (11; 0)	10 193 (9 681; 0)	.
Summa föreställningar och besökare		391 (318; 347)	239 137 (188 761; 239 504)	
ÖVRIGA AKTIVITETER I OPERAHUSET				
T.ex. öppna repetitioner, visning- ar, introduktioner, opera- och balettkvartar, samtal, work- shops, skolverksamhet, kollo mm		998	49 057	-
Summa övriga aktiviteter i opera- huset		998 (1 103; 793)	49 057 (39 189; 42 963)	-
DIGITALA SÄNDNINGAR				
Otello	Opera Folkets hus och parker (direkt-sändning i det digitala biografnätet)	1	2 605	-
La Bohème	”-”	1	3 287	-
Nötknäpparen	Balett Folkets hus och parker (direkt-sändning i det digitala biografnätet)	1	2 721	-
Summa digitala sändningar		3 (2; 3)	8 613 (10 021; 8 576)	
Summa totalt föreställning- ar, digitala sändningar och övriga aktiviteter i operahu- set		1 392 (1 423; 1 143)	296 807 (237 971; 291 043)	

Tabell 9.

Denna tabell visar barn- och ungdomsverksamheten samt familjeföreställningar, här utbrutten ur Tabell 8. Siffrorna ingår alltså även i tabell 8.

PLATS /UPPSÄTTNING/AKT IVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖ- RESTÄLL- NINGAR	ANTAL BE- SÖKARE	BELÄGG- NING %
B & U FÖRESTÄLLNINGAR STORA SCENEN				
Nötknäpparen	Familjeföreställning, balett (inkl 1 skolföre- ställning)	12	13 433	100
Madama Butterfly	Skolföreställning, opera	1	693	81
Trollflöjten	Skolföreställning, opera	2	1 374	73

PLATS /UPPSÄTTNING/AKT IVITET (2014, 2013 INOM PARENTES)	KOMMENTAR	ANTAL FÖ- RESTÄLL- NINGAR	ANTAL BE- SÖKARE	BELÄGG- NING %
B&U FÖRESTÄLLNINGAR ROTUNDAN				
Freuds anatomiska teater	Urpreniär B&U	14	1 567	93
Min mamma är en drake	Preniär B&U	31	3 456	93
B&U FÖRESTÄLLNINGAR GULDFOAJÉN, ÖVRIGA SCENER I OPERAHUSET				
Mina läskiga föräldrar	Miniföreställning	4	472	98
Doktor Karins...	”	2	237	99
Vilja, vela, vilse	”	4	485	93
B&U TURNÉER OCH GÄSTSPÉL I SVERIGE				
Välja, vela, vilse - Parkteatern	B&U	6	1 250	
Summa föreställningar och besökare		76 (56;68)	22 967 (17 569; 31 320)	
ÖVRIGA B&U-AKTIVITETER I OPERAHUSET				
T.ex. Introduktioner för barn, barnvisningar, familjedagar, killdag, skolverksamhet, lovverksamhet, kollo, work-shops, lärarkvällar mm.		541	23 899	
Summa föreställningar och aktiviteter inom barn- och ungdomsverksamheten		617 (583; 504)	46 866 (36 170; 46 652)	-

Tabell 10.

AKTIVITET ¹	KOMMENTAR	VOLYM	INTÄKTER MKR	KOSTNADER MKR ²
OPERA OCH BALETT				
Föreställningar, digitala sändningar och övriga aktiviteter	Antalet föreställningar på stora scenen var under 2015 tillbaka på en ”normal” nivå efter förlängt speluppehåll 2014 orsakat av renovering av scenmaskineriet. Detta påverkade besökare, intäkter och kostnader i motsvarande mån. Volymen var högre 2014 då flera mindre aktiviteter var möj-	759 (815; 654)	68,9 (42,8; 58,6)	388,8 (362,8; 379,6)

¹ Vilka föreställningar och aktiviteter som Operan presenterat under året framgår av tabell 1 ovan och innehåller fler olika typer av aktiviteter än tidigare år. Siffrorna för 2014 och 2013 är i denna tabell justerade för detta. Familjeföreställningar och skolföreställningar redovisas ENDAST under opera och balett i denna tabell och inte också under barn- och ungdomsverksamheten som i tabell 8 och 9 ovan.

² Gemensam overhead har inte allokerats ut på verksamheterna

	liga att genomföra under den förlängda stängningen.			
Turné och gästspel	Antal turnéer och gästspel var lägre 2015 än 2014, då det 2014 var möjligt med en större turnéverksamhet pga det förlängda speluppehållet	21 (35; 14)	2,7 (6,1; 0,7)	3,2 (7,9; 0)
Summa (inom parentes 2014, 2013)		788 (850; 668)	71,6 (48,9; 59,3)	392 (370,7; 379,6)
BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET³				
Föreställningar och övriga aktiviteter i operahuset, turné och gästspel	Operan har aktivt arbetat för att ytterligare öka antalet <i>skapande skola</i> samarbeten med skolor under 2015. Från och med 2014 går Operan från att producera ett barn- och ungdomsverk om året till att producera två. Det gör att kostnaderna ökar.	591 (573;475)	0,8 (0,41; 0,3)	8,7 (7,1; 5,0)
Summa (inom parentes 2014, 2013)		591 (573;475)	0,8 (0,41; 0,3)	8,7 (7,1; 5,0)

Stockholm, 19 februari 2016

Birgitta Svendén

VD

³ I dessa siffror ingår således INTE skolföreställningar och familjeföreställningar på stora scenen vilka istället ingår i siffrorna avseende opera och balett ovan.